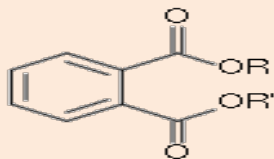

Ftalany

Co to są ftalany?

Ftalany należą do licznej grupy związków pochodnych kwasu ftalowego i ich odpowiednich soli. Większość estrów kwasu ftalowego to związki trudnolotne, bezbarwne i bezwonne.

Monitoring Biologiczny narażenia na ftalany

Oznaczenia metabolitów ftalanów wykonuje się we krwi i w moczu. Większość ftalanów jest szybko metabolizowana i wydalana z moczem. Ze względu na dużą różnorodność ftalanów monitoring biologiczny ograniczono do najczęściej stosowanych.

Stwierdzenie obecności metabolitów ftalanów w moczu lub we krwi nie musi oznaczać zagrożenia dla zdrowia. Konieczna jest interpretacja wyników przez eksperta.

Występowanie ftalanów

Ftalany są związkami syntetycznymi stosowanymi głównie do produkcji tworzyw sztucznych, ponadto farb oraz kosmetyków. Wynika z tego ich duże zastosowanie w wielu produktach codziennego użytku. Stanowią głównie dodatek zwiększający elastyczność, trwałość i wytrzymałość materiałów, głównie zawierających PCV.

Prawdopodobne źródła narażenia

Ludzie potencjalnie narażeni są nie tylko w miejscu pracy, ale i w domu przez wdychanie powietrza zanieczyszczonego ftalanami z tworzyw sztucznych (tapety, podłogi, okna, wyposażenie wnętrza samochodu) i obecnymi w kurzu.

Ze względu na szerokie zastosowanie ftalanów do produkcji folii i opakowań do żywności mogą również przedostawać się do stroju z produktami spożywczymi.

Małe dzieci są grupą szczególnie narażoną ze względu na skłonność do brania do ust zabawek oraz innych przedmiotów zawierających ftalany.

Przewlekłe zatrucia

Skutki zdrowotne narażenia na niskie stężenia ftalanów nie są znane. Ekspozycja na wysokie stężenia niektórych ftalanów może wywołać zaburzenia funkcjonowania układu hormonalnego, prowadząc, w zależności od płci, do wystąpienia: wcześniejszego dojrzewania dziewczynek, przedwczesnego porodu, uszkodzeń narządów płciowych lub zmniejszenia produkcji nasienia. Mogą również zwiększać ryzyko zachorowania na alergię, astmę lub nowotwory.

Ocena skutków zdrowotnych przewlekłego narażenia na ftalany wymaga dalszych badań.

Środki zarządzania ryzykiem

- Regularne odkurzanie pomieszczeń i zmywanie powierzchni
- Stosowanie zasad higieny osobistej

